

Fylkesmannen i
NORDLAND

- vinner til Nordlands beste

Informasjon om rovvilt og beitesesongen 2013

Forord

Denne brosjyren inneholder aktuell informasjon om rovvilt og forvaltning i fylket. Brosjyren er en oppdatering fra fjorårets brosjyre, som blant annet ble sendt til alle saueiere og siidaandeler i reindriften. I år blir brosjyren publisert på våre nettsider, samt at en del trykte eksemplarer blir sendt til faglagene i beitenæringa og til de mest aktuelle kommunene. Brosjyren kan også sendes ut i trykt format til flere på forespørsel.

Foto:

Bjørn: Tore Veisetaune

Jerv: Lars Ove Fjell Dahl

Gaupe: Håkon Berg Sundet

Øvrige foto: Fylkesmannen i Nordland

Innhold

Forord	1
I beitesesongen	3
Etter beitesesongen	5
Fra Statens Naturoppsyn (SNO):	7
Fra Mattilsynet:.....	9
Generell informasjon	10
Forvaltningsplan for rovvilt	13

I beitesesongen

Dersom akutt skadesituasjon oppstår, og man ønsker å fremme søknad om midler til strakstiltak eller søknad om skadefelling, kan man benytte Fylkesmannens rovvilttelefon 478 29 091, også på kveldstid og i helger.

Fylkesmannen kan bidra med råd i forbindelse med vurdering av tapsforebyggende tiltak, samt eventuelle tilskudd til akutte tiltak som ønskes iverksatt. Fylkesmannen har myndighet til å gi tillatelse til skadefelling av bjørn, jerv, gaupe, ulv og kongeørn.

Tilsyn og kadaverdokumentasjon

Dyrevelferdsloven fastslår at bruker har tilsynsplikt. Dyr som holdes på utmarksbeite skal sees etter minst en gang per uke i områder uten særskilt risiko. Ved mistanke om økt fare må tilsynet intensiveres slik at forhold som kan medføre dårlig velferd, syke, skadde og avmagrede dyr, oppdages så tidlig som råd er.

Godt tilsyn øker mulighetene til å oppdage rovviltangrep. Dette fører til at skadde dyr kan tas hånd om, og forebyggende tiltak settes i verk.

Erstatningsordningen inneholder en rekke vilkår som er knyttet til tiltak i beitesesongen. En svært viktig del av dagens erstatningsordning er kravet til dokumentasjon. **Dyreeier er pliktig å melde fra om tap eller skade som mistenkes å være forårsaket av fredet rovvilt.** Melding skal gis direkte til lokal rovviltkontakt (se annet sted i denne brosjyre).

Fylkesmannen presiserer at dersom det unnlates å melde om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltskade, skal erstatningen avkortes eller bortfalle (jfr. erstatningsforskriften).

Vi anbefaler saueiere å føre logg fra alle tilsynsturer gjennom sommeren. For å lette tilsynet og for tidligere å oppdage eventuelle tap vil vi anbefale at brukerne i et beiteområde benytter samme fargekodemerking for søyer.

Skadefellingssøknader - prosedyre og hvem gjør hva

Det kan søkes om skadefellingstillatelse fra eier, beitelag, siidaandel, reinbeitedistrikt eller kommune. I områder hvor det er etablert kommunale skadefellingslag, anbefales det at man tar kontakt med kommune for eventuell søknad via kommunen.

For å sikre en rask behandling av skadefellingssøknad, anbefales det at man kontakter Fylkesmannen per telefon før søknaden sendes inn.

En søknad bør inneholde:

- Hvem som søker (enkeltperson/ beitelag etc.) og for hvilket område (beitelag/ reinbeitedistrikt/ kommune)
- Informasjon om kadaverfunn: skadested, antall kadaver totalt, antall undersøkt av SNO, savnede lam
- Hvilket tidsrom skaden har skjedd
- Antall saueiere/ reineiere som er berørt og antall sau/ rein som går på beite i det aktuelle beiteområdet
- Om det er gjennomført/ mulig å gjennomføre forebyggende tiltak i beiteområdet

For å få vellykket skadefelling er tidsaspektet sentralt. Det er derfor viktig at det er tilstrekkelig tilsyn i området slik at skade oppdages tidlig, og at søknad sendes inn for rask behandling. Videre er det viktig at fellingslaget er godt organisert og har gjort nødvendige forberedelser.

Statens naturoppsyn har en aktiv rolle i arbeidet med felling av særskilte problemindivider av rovvilt, og i forbindelse med fellingstiltak i regi av Direktoratet for Naturforvaltning (DN). I tillegg kan SNO etter avtale bistå ved fellinger i regi av andre. Slikt bidrag må eventuelt tas opp med SNO direkte. De dekker kostnader for SNO-ansatte der de engasjerer seg i fellingstiltak.

Etter beitesesongen

Søknader om erstatning for sau/tamrein drept av fredet rovvilt

Siste frist for å søke om erstatning for rovviltskader på sau er 1. november 2013 og for tamrein 1. april 2014. Søknadsfristen må overholdes, og det er søkers selvstendige ansvar å søke innen fristen. Selv om rovviltkontakt har vært på stedet og dokumentert rovviltskade, må det søkes om erstatning.

Fra i år skal alle søknader om rovvilterstatning sendes inn elektronisk.

Adressen til elektronisk søknadssenter er <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no>. Her må søkeren registrere seg med enkle personopplysninger og vil få passord tilsendt på e-post.

Kommentarer til søknadsskjema

1. Personopplysninger

Alle personopplysninger må være korrekt utfylt. Oppgi gjerne navn på ektefelle/ samboer da skadetilfeller som er undersøkt av Statens naturoppsyn kan være ført på den ene eller den andre. Viktig at sone for distriktstilskudd er korrekt utfylt da det er bestemmende for erstatningsbeløpet.

2. Brukerens opplysninger om tapstall

Antall dyr sluppet på utmarksbeite eller ikke, må settes opp som et regnestykke slik at sum dyr sluppet er totalt dyretall. Dette dyretallet må samsvare med dyretall som brukes på søknad om produksjonstilskudd i august.

Fordeling av tap til ulike rovdyr

Det brukeren mener er tap til rovvilt skal fordeles på de rovviltartene brukeren selv mistenker er

skadegjørere. Når brukeren vet eller mener det sannsynligvis ikke er tap til rovvilt, skal det føres i rubrikken "Tap som ikke skyldes gaupe, osv.. ". Begynn med samla tap på nederste linje og fordel etter hva som er mest sannsynlig slik at summen blir korrekt. Det er viktig at alt tap føres inn (men ikke dyr som dør inne i fjøset før beiteslipp).

3. Brukerens opplysninger om kadaverfunn

Her skal brukeren eller tilsynets funn føres inn, og det meste bør kunne dokumenteres, med f.eks dato, sauekontroll/ helsekort, rovviltkontakt m.m. Vi oppfordrer generelt brukeren til å loggføre alle funn, også små ulldotter - som kan indikere døde dyr. Funns av kadaver der det er mistanke om rovviltskade skal varsles til SNOs rovviltkontakt. Unnlattelse fra å melde fra om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltskader kan gi grunnlag for trekk i erstatningen.

4. Brukerens opplysninger om driftsforhold

Sum tilsynsdager må føres på skjemaet. I tillegg kan det med fordel legges ved tilsynslogg som viser dato og varighet for tilsynet. En kan gjerne på eget ark gi utfyllende opplysninger med beskrivelse av hvordan tilsynet er organisert, både individuelt og gjennom beitelag. Dersom en veterinær har tilrådd at enkelte snyltebehandlinger/ vaksinasjoner ikke er nødvendig i den aktuelle besetningen, kan det være en fordel å skrive merknad om dette i søknadsskjemaet ved siden av avkryssing.

5. Brukerens opplysninger om forebyggende tiltak mot rovviltskader.

Eksempler på forebyggende tiltak kan være bruk av hund, utvidet tilsyn, tidligere nedsanking, puljeslipp, fargekodeslips, radiobjeller m.m. Det er viktig å notere ned og beskrive alle tiltak, både egne tiltak og tiltak med offentlig støtte som er

Alle som søker erstatning for dyr tapt på grunn av fredet rovvilt anbefales å legge ved oversikt over når dyret ble registrert savnet, ørenummer og andre relevante opplysninger, som f.eks en tilsynslogg.

Saueiere som er medlem av sauekontrollen bør legge ved utskrift fra denne. Dyr som kommer hjem etter at søknadsfristen er utløpt skal meldes til Fylkesmannen.

iverksatt med tanke på å forebygge rovviltskader.

6. Fradrag for normaltap

Normaltap bygger på data fra organisert beitebruk. I Nordland er normaltapsprosenten i hovedsak på 2 % for sau og 5 % for lam. De viktigste unntakene finner vi i Hattfjelldal som har 1 % for sau og 2,5 % for lam, og Hemnes som har 2 % for sau og 4,5 % for lam. Brukere som ønsker å få vurdert individuell sats for normaltap, må legge ved dokumentasjon på dette med besetningsdata (totalt slipp sau og lam og tap) for de siste 8 -10 år. Dersom en tidligere år har blitt tilkjent individuell sats for normaltap, trenger en ikke legge ved dokumentasjon for dette for seinere år, da Fylkesmannen automatisk vil legge dette til grunn. Kryss likevel av for dette i skjemaet.

7. Individuell beregning av erstatning.

Fylkesmannen vil presisere at hver enkelt bruker har rett til å få sin søknad vurdert etter individuelle kriterier og ikke etter standardiserte satser. Det stilles da krav om diverse dokumentasjon som går klart fram av søknadsskjemaet.

Fra Statens Naturoppsyn (SNO):

De 15 rovviltkontaktene i Nordland utfører skadedokumentasjon ved mistanke om rovdyrskade på bufe/ tamrein, og følger opp observasjoner av de store rovdyra.

Rovviltkontaktene i fylket utgjør førstelinja ved kadaverfunn og kvalitetssikring av rovviltobservasjoner, og jobber i all hovedsak etter fastsatte instruksjer og retningslinjer. Vi er, og skal være, en nøytral part i rovviltarbeidet som framskaffer data til forvaltningen.

I mange tilfeller er man også avhengig av at publikum gir tips om rovviltobservasjoner. Vi ønsker særlig å få inn meldinger om familiegrupper/ flere dyr i lag, ulv, bjørn og mårhund. Det er rovdatabasene som registrerer og kvalitetssikrer funnet. Rovdata har det nasjonale ansvaret med å beregne hvor mange rovdyr det fins i Norge.

Dersom noen har mistanke om at det er gjort skade på husdyr eller tamrein av bjørn, jerv, ulv, gaupe eller kongeørn er det viktig at dette meldes til SNO straks skaden oppdages. Rovviltkontakten rapporterer til

regionalt rovviltansvarlig med skjema og foto. Regionalt rovviltansvarlig gir dyreeier skriftlig tilbakemelding om endelig konklusjon på dødsårsaken.

Vi ønsker også å få inn meldinger om helt oppspiste kadaverplasser, siden alle kadaverfunn gjennom sesongen er viktig når Fylkesmannen til slutt skal behandle søknadene om rovviltstatning.

I den åpne innsynsløsningen i Rovbase på www.rovbase.no kan enhver holde seg oppdatert på hvor mange rovvilt drepte rein eller sau det er på kommunenivå, så snart kadaversaken er kvalitetssikret av regionalt rovviltansvarlig.

Ved funn av kadaver:

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, dekk det til for å verne mot åtselere (ikke plast).
- Noter kartreferanse/ merk av på kart.
- Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen, og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt.
- Meld snarest fra til SNOs rovviltkontakt (se tlf. liste). Det er dyreeiers ansvar at skader blir meldt.

Statens naturoppsyns (SNO) rovviltkontakter i Nordland i 2013:

Vegar Pedersen (regionalt rovviltansvarlig) tlf 41 61 67 71

Geir Heggmo (regionmedarbeider rovvilt) på tlf 48 03 23 50

Fortrinnsvis meldes skader direkte til lokal rovviltkontakt i regionen:

Rovviltkontakt:	Telefon:	Ansvarsområde:
Børge Klevstad Indresteinjordvn. 117 8360 Bøstad	76 08 54 45 909 12 725	Lofoten & Vesterålen
Thordur Knutsen Steinjord, 9440 Evenskjær	77 08 71 71 900 87 171	Evenes, Tjeldsund
Egil Sletteng Brattliveien 23 8520 Ankenesstrand	977 89 470	Ballangen & Narvik
Finn Westermann 8260 Innhavet	75 77 26 17 957 91 328	Tysfjord sør, Hamarøy og Steigen, og Sørfold nord
Geir Arne Bringsli 8215 Valnesfjord	959 74 988	Bodø, Fauske, Sørfold og Saltdal
Arne Skoglund 8114 Tollå	478 54 521	Beiarn, Bodø og Saltdal
Magne Kristoffersen, Evjen 8120 Nygårdsjøen	75 75 7 148 478 65 685	Gildeskål, Meløy & nordre Rødøy
Tore Rausandaksel Rausandaksla 41 8615 Skonseng	75 16 30 32 911 98 289	Rana, Nesna og søndre Rødøy
Knut Sjøfors 8646 Korgen	402 23 262 75 19 13 12	Hemnes, Rana og Vefsn
Steinar Røssvoll 8615 Skonseng	909 51 099	Rana, Nesna og søndre Rødøy
Lars Farbu, Haukland 8659 Mosjøen	997 91 771	Vefsn, Leirfjord og Hemnes
Stig André Brennhaug 8690 Hattfjelldal	481 72 466	Hattfjelldal
Dan Vollan 8690 Hattfjelldal	75 18 58 48 478 74 937	Hattfjelldal
Einar Båfjelldal 8680 Trofors	992 45 612	Grane
Inge Nepås Flatmo, 8960 Hommelstø	970 94 627	Brønnøy, Bindal, Sømna & Vevelstad

Fra Mattilsynet:

Norge har internasjonale forpliktelser når det gjelder dyrevelferd, og det er Mattilsynet som har ansvar for dyrevelferdsregelverket i Norge.

Dyrevelferdsloven og tilhørende forskrifter stiller krav i forhold til dyrenes velferd, også for sau på beite.

Lovens hovedformål er at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Det er dyreholders ansvar å sikre at dyrene får godt tilsyn og stell og beskyttes mot skade, sykdom, parasitter og andre farer, deriblant rovdyrangrep. Sau som slippes på beite skal ha god helsetilstand og være i forsvarlig hold og lam skal kunne følge mordyret.

Enhver som har grunn til å tro at dyr lider, også beitedyr, har plikt til snarest

mulig å varsle Mattilsynet eller politi. Bygninger, gjerder og andre innretninger skal av den som er ansvarlig for disse, føre tilsyn slik at unødige påkjenninger og belastninger for beitedyra unngås.

Dersom rovviltsituasjonen medfører at beitebruken er i strid med dyrevelferdsregelverket, har Mattilsynet hjemmel til å fatte vedtak som berører beitebruken i tidsbestemte perioder. Ved inngripende vedtak om beiterestriksjoner grunnet rovvilt har dyreeier rett til økonomisk kompensasjon.

Tlf. Mattilsynet 22 40 00 00

Generell informasjon

- rovvilt i Nordland

Vedtatte bestandsmål er 10 årlige ynglinger av gaupe, 10 årlige ynglinger av jerv og 1 årlig yngling av bjørn i Nordland. Det skal ikke være ynglende ulv i fylket.

Bestandssituasjonen per juni 2013

Jerv: I 2012 ble det påvist 12 ynglinger av jerv i Nordland. For 2013 viser foreløpige resultater 9 påviste ynglinger. Endelige resultater publiseres innen 1. oktober.

Gaupe: I 2012 var det påvist 9 familiegrupper av gaupe i Nordland. To av disse er delt med Troms. Tall for 2013 vil bli publisert av Rovdata i juni.

Bjørn: I 2012 ble det gjennom DNA-analyser påvist 7 ulike individer av bjørn som oppholdt seg eller var innom fylket.

Ulv: Det er ikke påvist ulv i Nordland siden 2004, verken ved sporobservasjoner eller kadaverfunn.

Kongeørn: 200-300 hekkende par (estimat fra 2008).

Mer informasjon om rovviltbestandene i Nordland finnes på <http://fylker.miljostatus.no/nordland>.

Meld fra om rovdyrobservasjoner.

Det er viktig å ha gode oversikter over rovviltbestandene. Fylkesmannen oppfordrer derfor til innmelding av både spor- og synsobservasjoner av rovvilt. Dette kan gjøres gjennom Rovdatas rapportsystem for store rovdyr, www.scandobs.no.

Observasjoner av flere dyr i følge bør også meldes inn per telefon til SNO.

Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2013

Region 7 – Nordland fikk tildelt en økonomisk ramme fra Direktoratet for Naturforvaltning (DN) på 8,5 mill. kroner til skadeforebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) i 2013.

Av disse midlene er 1 mill kroner forbeholdt tjenestekjøp og forsknings-/utredningsoppgaver. Det er i 2013 fremmet 106 søknader med en total søknadssum på over 22 mill kr.

Roviltnemnda vedtok 12. mars følgende fordeling av FKT-midlene:

Tiltak i sauenæringa	
Tidlig sanking	736 000,-
Gjeting/ utvida tilsyn	1 117 000,-
Gjeterhund/vokterhund	30 000,-
Tiltak som avklarar tapsforhold	682 380,-
Andre tiltak som faller innenfor formålet	5 500,-
Sum sau	2 623 880,-

Tiltak i reindriftsnæringa	
Flytting til annet beite	912 500,-
Intensiv gjeting	935 000,-
Foring av rein i perioder av året med særlig store tap	584 080,-
Tiltak som avklarar tapsforhold	46 050,-
Andre tiltak som faller innenfor formålet	465 000,-
Sum rein	2 942 630,-

Det er i tillegg satt av ca. kr 680.000. til kompetansebygging – felling/jakt, kr 600.000 til utgifter med skadefellingsforsøk og ca kr 650.000 til diverse tiltak som akuttmidler, og DNA-analyser.

Midler avsatt til akutte tiltak kan blant annet benyttes til ekstraordinært tilsyn av sau, intensiv gjeting av rein, flytting av beitedyr og tidlig nedsanking.

Det oppfordres til telefonkontakt med Fylkesmannen for å drøfte mulige akutte tapsforebyggende tiltak dersom det oppstår skade. Slike saker behandles løpende under beitesesongen. Eventuelle akutte tiltak må være avklart med Fylkesmannen i forkant av iverksettelse.

Søknadsfrist for FKT-midler i 2014 er 15. januar

Kjent avgang av rovvilt vinteren 2012/2013

	Vedtatt kvote for lisensfelling/kvotejakt	Resultat på lisensfelling/kvotejakt	Skadefellinger/ekstraordinære uttak	Annen avgang (påkjørsler)
Jerv	23	18	1 voksen	0
Gaupe	6 (+ kvotefri jakt i Lofoten/Vesterålen)	6 (hvorav 3 på Tjeldøya, i omr. Lofoten/Vester.)	3	4
Bjørn	2	0	0	0

Forvaltningsplan for rovvilt

Gjeldende forvaltningsplanen ble vedtatt i mars 2012. Planen viser den geografiske differensieringen mellom prioriterte områder for rovvilt og prioriterte områder for sau og rein. Forvaltningsplanen gir føringer for bruken av FKT-midler og føringer for iverksetting av skadefellingsforsøk.

Forvaltningsplanen kan lastes ned på rovviltforvaltningens nettsider; www.fylkesmannen.no/Nordland/Miljo-og-klima/Rovvilt.

Rovviltnemnda har i møte 28. mai vedtatt å igangsette en prosess for eventuell revisjon av forvaltningsplanen. Sentrale vurderinger vil være både evt. endring av innholdet i planen og evt. klargjøring/presisering av definisjoner og begreper i gjeldende plan, samt tilpasninger til nytt stortingsforlik. Arbeidet igangsettes ved at Rovviltnemnda vil invitere berørte aktører til et oppstartsseminar i løpet av høsten. Mer informasjon om dette vil blant annet bli publisert på rovviltnemndas nettsider.

Nyttige telefonnummer og nettsider:

Fylkesmannens vakttelefon for rovvilt:	478 29 091
Miljøvern avdelinga - Fylkesmannen i Nordland	
Roar Høgsæt – fylkesmiljøvernsjef	75 53 15 62
Tore Vatne – seksjonsleder	75 53 15 48
Øyvind Skogstad	75 53 15 68 / 474 82 332
Gunn Karstensen	75 53 16 70
Landbruksavdelinga - Fylkesmannen i Nordland	
Monica Iveland Andreassen - landbruksdirektør	75 54 78 27
Magne Totland - seksjonsleder	75 54 78 59
Jostein Øvervatn	75 54 78 41
Mattilsynet	22 40 00 00
Statens naturoppsyn (SNO) sentralbord	73 58 05 00
Vegar Pedersen (regionalt rovviltansvarlig)	41 61 67 71
Geir Heggmo (regionmedarbeider rovvilt)	48 03 23 50
Rovviltnemnda region 7 - Nordland	
Tomas Norvoll – leder	908 77 477
Betty Kappfjell – nestleder	996 48 638
Ann Hege Lervåg	951 19 325
Anne Wiik	907 21 716
Dagfinn Olsen	412 25 671
Arild Pettersen Inga	481 38 653
Viktige nettsider	
Direktoratet for naturforvaltning	www.rovviltportalen.no
Rovdata	www.rovdata.no
Mattilsynet	www.mattilsynet.no
Rovbase	www.rovbase.no
Fylkesmannen i Nordland	www.fylkesmannen.no/nordland
Rovviltnemnda i Nordland	http://fylkesmannen.no/rovviltnemnda_nordland

Statens hus

Moloveien 10

tlf: 75 53 15 00 || fax: 75 52 09 77

fmnopost@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO